

חוק הנזיקין האזרחיים (אחריות המדינה) (תיקון – תביעות בשל פעולות כוחות הבטחון ביהודה והשומרון וחבל עזה) התשס"א – 2001

- 1. מטרה** מטרת חוק זה להסדיר את הטיפול בתביעות נגד המדינה בגין פעילותם של כוחות הבטחון באזורי יהודה והשומרון וחבל עזה נגד מעשי טרור, איבה והתקוממות. לשכס כך קובע החוק הוראות דיוניות לדיון בתביעות כאמור, וכן החוק מבהיר את המונח "פעולה מלחמתית" שבסעיף 5 לחוק הנזיקין האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב1952-¹ (להלן - החוק העיקרי).
- 2. תיקון סעיף 1** בסעיף 1 לחוק העיקרי, לפני המילים "מונחים אחרים" יבוא:
"פעולה מלחמתית" – לרבות כל פעולה של לחימה בטרור, במעשי איבה או בהתקוממות, וכן פעולה כאמור לשם מניעתם של טרור ומעשי איבה או התקוממות שנעשתה בנסיבות של סיכון לחיים או לגוף."
- 3. הוספת סעיף 5** אחרי סעיף 5 לחוק העיקרי יבוא:
א
- 5א. "תביעות בשל פעולות כוחות הביטחון באזור** תובענה נגד המדינה או נגד שלוח של המדינה בשל נזק שנגרם באזור כתוצאה ממעשה שנעשה על-ידי צבא הגנה לישראל (בסעיף זה – תובענה) תידון בכפוף להוראות סעיף זה:
(1) בסעיף זה –
- "אזור" – כל אחד מאלה: יהודה והשומרון וחבל עזה;
"צבא הגנה לישראל" – לרבות כוחות בטחון אחרים של מדינת ישראל הפועלים באזור;
"המועצה", "ההסכס" – כהגדרתם בחוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה, השומרון וחבל עזה – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ח1967-²;
"מעשה" – לרבות מחדל.

¹ ס"ח 109, התשי"ב, עמ' 339.

² ס"ח התשכ"ח עמ' 20; התשל"ח עמ' 48; התשנ"ו, עמ' 34,

- (2) (א) לא ידון בית המשפט בתובענה אלא אם כן הנפגע או אפוטרופסו או אחר מטעמו נתן הודעה בכתב, כפי שייקבע בתקנות, על המעשה נושא התובענה.
- (ב) ההודעה תינתן תוך 60 ימים מיום המעשה; ואולם אם מחמת מצב בריאותו של התובע או אפוטרופסו, או מחמת נסיבות מוצדקות אחרות נבצר ממנו לתת את ההודעה בתוך המועד האמור תינתן ההודעה תוך 30 ימים מהיום שבו הוסרה המניעה.
- (ג) נפטר הנפגע ולא ניתנה הודעה בעודו בחיים וטרם חלף המועד למתן הודעה לפי סעיף קטן (ב), תינתן ההודעה על ידי התלויים בו או על ידי עזבונו או על ידי אחר מטעמם תוך 60 ימים מיום פטירתו.
- (ד) על אף האמור בסעיף זה רשאי בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, לדון בתובענה בשל מעשה שהודעה עליו לא נמסרה במועד.
- (3) לא ידון בית המשפט בתובענה שהוגשה לאחר שחלפו שנתיים מיום המעשה נושא התובענה. ואולם, רשאי בית המשפט להאריך תקופה זו לתקופה נוספת שלא תעלה על שנה אחת אם שוכנע כי לא היתה בידי התובע אפשרות סבירה להגיש את תביעתו קודם לכן; היה התובע קטין ביום המעשה, תקופת ההארכה כאמור לא תעלה על שלוש שנים.
- (4) הוראות סעיפים 38 ו-41 לפקודת הנוזיקין [נוסח חדש]³ לא יחולו בדיון בתובענה, ואולם רשאי בית המשפט לקבוע כי יחולו הוראות סעיפים אלה אם מצא כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין ומטעמים מיוחדים שיירשמו.
- (5) נוכח בית המשפט כי נשללה מהמדינה הזדמנות הוגנת להתגונן בתובענה כתוצאה מכך שהמועצה הפלשתינית אינה מקיימת את ההוראות בדבר עזרה משפטית בהתאם להסכם, רשאי הוא, לאחר שנתן לצדדים הזדמנות לטעון טענותיהם לענין זה, לדחות את התובענה.
- (6) שר הבטחון ממונה על ביצוע סעיף זה והוא רשאי, בהתייעצות עם שר המשפטים, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדשה 10, עמ' 266.

הוראות מעבר 4.

- (א) (1) תחילתן של הוראות סעיף קטן 5א(2) לחוק העיקרי ביום תחילתן של תקנות שהותקנו על פיו ;
- (2) הוראות סעיף קטן 5א(2) לחוק העיקרי לא יחולו על תובענה שעילתה מעשה שאירע לפני תחילתו של חוק זה ;
- (ב) על אף האמור בסעיף קטן 5א(3) לחוק העיקרי, תובענה שעילתה מעשה שאירע לפני תחילתו של חוק זה וטרם התיישנה, יימנו המועדים האמורים בסעיף קטן (3) האמור מיום תחילתו של חוק זה, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להאריך את תקופת ההתיישנות אלמלא הוראות סעיף קטן (3) ;
- (ג) על אף האמור בסעיף קטן 5א(4) לחוק העיקרי, הוראותיו לא יחולו על תובענה אשר החלה שמיעת הראיות בה לפני מועד תחילתו של החוק.